

Leids Universiteits Fonds

LUF
Nieuwsbrief

Expeditie Binnenwereld

*Podcastserie helpt jongeren
bij zelfreflectie*

Sluimerende hersenziekte

Ligt de oplossing in RNA-therapieën?

Rechterlijke dwalingen in kaart

*'Elke onterechte veroordeling is
er één te veel'*

L A A T A M B I T I E S T O T B L O E I K O M E N

Voor het eerst rechterlijke dwalingen in kaart

Stel je voor: je wordt veroordeeld voor een misdaad die je nooit hebt begaan. Wereldwijd komen er steeds meer strafzaken aan het licht waarbij onschuldige burgers na jaren procederen worden vrijgesproken van misdaden die ze nooit hebben begaan.

'Elke persoon die onterecht veroordeeld wordt, is er één te veel.'

Dr. Linda Geven

Mede dankzij steun van donateurs van het LUF en de Gratama-Stichting brachten universitair docent Linda Geven en haar team voor het eerst dit soort rechterlijke dwalingen in Europa in kaart. Hoe vaak en om welke redenen worden Europeanen nu onterecht veroordeeld?

Rechterlijke dwalingen, zoals de bekende Schiedammer Parkmoord en de Puttense Moordzaak in Nederland, hebben een enorme impact. Naast de onomkeerbare schade voor de onschuldige en hun familie, schaden rechterlijke dwalingen het vertrouwen dat burgers hebben in het rechts-

Dr. Linda Geven en haar collega-onderzoekers

Interessant? Op het onlangs gelanceerde www.registryofexonerations.eu vindt u meer informatie, zoals infographics met de belangrijkste bevindingen.

systeem. Bovendien blijkt dat de échte daders vaak misdrijven plegen in de tijd dat de verkeerde persoon veroordeeld was. 'Met dank aan de steun van de donateurs van het LUF hebben we een grootschalig onderzoek opgezet. Met 115 vrijspraken uit 17 Europese landen tot nu toe,

onthult ons werk dat onterecht veroordeelde personen gemiddeld 7 jaar in de gevangenis doorbrengen,' vertelt Geven, die samenwerkt met dr. Jennifer Schell-Leugers (University College Maastricht) en dr. Teresa Schneider (Marburg University en Lucern University of Applied Sciences).

Podcastserie

'Expeditie Binnenwereld' de weg naar zelfreflectie voor jongeren

Psychosociale problemen van jongeren zijn door de coronapandemie toegenomen. Praten over wat er zich binnenin afspeelt, kan voor hen echter uitdagend zijn. Een podcast die aanzet tot zelfreflectie helpt jongeren om hun weg te vinden en om meer serieuze problemen te voorkomen.

Universitair docent Neuropedagogiek en Ontwikkelingsstoornissen Rachel Plak heeft vanuit de samenwerking van het Leids Universiteits Fonds met Stichting Elise Mathilde Fonds een subsidie ontvangen voor het onderzoeksproject 'Expeditie Binnenwereld: de podcastserie'.

'Het doel is om jongeren aan de hand van de podcastserie te laten reflecteren op hun binnenwereld en deze bespreekbaar te maken met anderen.'

Dr. Rachel Plak

'Jongeren worden nauwelijks gehoord over wat zij denken nodig te hebben om hun weerbaarheid te versterken. Binnen het project 'Expeditie Binnenwereld' krijgen ze wél een podium. Op basis van hun ervaringen, wensen en behoeften wordt wetenschapscommunicatie gecreëerd.'

Meer bekendheid voor sluimerende hersenziekte

Een op de vier mensen boven de 60 krijgt CAA: een hersenziekte die een veel voorkomende oorzaak is van hersenbloedingen en Alzheimerdementie. De aanwezigheid van CAA wordt vaak pas na het overlijden duidelijk wanneer wordt besloten tot nader hersenonderzoek.

‘Ik ben de donateurs ontzettend dankbaar’

Dr. Barend Florijn | Neuroloog in opleiding

Tijdens het leven zelf is een vermoeden op CAA lastig te verifiëren: de MRI-scan onderschat de uitbreidbaarheid van CAA. Dit leidt tot langzame achteruitgang bij de mensen die er in alle onwetendheid aan lijden. Om de gevoeligheid van de MRI-scan voor CAA te vergroten, deed neuroloog in opleiding Barend Florijn onderzoek naar de bloedprofielen die daarbij helpen. ‘In mijn onderzoek kijk ik ook specifiek naar mensen die de erfelijke variant van CAA (Katwijkse ziekte) kunnen hebben. Want als potentieel erfelijk drager kan het zijn dat diegene door dit ‘niet zeker te weten’ veel stress ervaart.’

‘De LUF-subsidie biedt mij steun in het onderzoek, maar faciliteert ook een samenwerking tussen de afdeling Neurologie en het Einthoven Lab in het LUMC. Ik ben de donateurs ontzettend dankbaar dat ze zo’n eerste onderzoekskans voor mij als jonge neuroloog mogelijk maken in combinatie met mijn werk als klinisch dokter.’ Door onderzoek te steunen kunnen wetenschappers verder werken aan het ontwikkelen van RNA-therapieën die de progressie van CAA vertragen of stoppen, waardoor de levenskwaliteit van patiënten verbetert en de last voor hun families wordt verminderd. Hierna hoopt Barend een zelfstandige onderzoekslijn op te zetten naar RNA-gebaseerde diagnose en therapie in de Neurologie.

‘Zo’n 52,4 miljoen ton botvrij en eetbaar vlees eindigt als afval’

Miljarden dieren verloren: de hoge rekening van vleesverspilling

Veel van ons voedsel belandt in de vuilnisbak in plaats van op ons bord. Ongeveer een derde van het voedsel dat we wereldwijd produceren, gaat verloren of wordt verspild. Maar hoeveel dieren sterven er jaarlijks voordat ze als voedselafval eindigen? Dat was tot nu toe nog niet berekend.

Onderzoekers Juliane Klaura, Laura Scherer en Gerard Breema keken naar de wereldwijde productie en consumptie van de zes meest gedomesticeerde dieren. Uit hun berekeningen blijkt dat jaarlijks het vlees van ongeveer 18 miljard dieren die gedood zijn voor consumptie wordt weggegooid. Dat komt overeen met zo’n 52,4 miljoen ton botvrij en eetbaar vlees. Dat is ongeveer een zesde van al het vlees dat we wereldwijd produceren. Met het onderzoek wil Juliane benadrukken dat het

verminderen van vleesafval positieve gevolgen heeft, zowel voor het dierenwelzijn als in de strijd tegen klimaatverandering.

De onderzoeker waarschuwt wel dat er geen eenvoudige ‘one-size-fits-all’-oplossing is om de jaarlijkse vleesverspilling aan te pakken. ‘In ontwikkelingslanden zal het meer gaan om het verbeteren van de omstandigheden voor dieren en de opslag en het transport van het vlees. In westerse landen is ‘t gedragsverandering dat het verschil zal maken.’

Tweede prijs

Met dit indrukwekkende onderzoek bemachtigde Juliane de tweede prijs van 2000 euro bij de Leidse Universitaire Scriptieprijsen, mogelijk gemaakt door Fonds Minerva Reünisten Jaren 1957/1961/1965/1973 en donateurs.

Europese angst voor vergiftiging

Henrike Vellinga | Oxford
European History and Civilisation

‘Door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU. is het collegegeld van Oxford ontzettend toegenomen. De subsidie van het LUF heeft wat dat betreft het onmogelijke voor mij mogelijk gemaakt.’

Henrike Vellinga volgde de master European History and Civilisation van het Europaem Programme, die bestaat uit drie trimesters aan drie universiteiten in Leiden, Parijs en Oxford. Ze deed voor haar scriptie onderzoek naar de verzameling van inheemse kennis over giftige planten uit Nederlands-Indië door Europese wetenschappers. ‘Zij wisten, in tegenstelling tot de inheemse mensen, weinig van de tropische planten en dieren. Dat leidde tot angst voor en veel speculaties over vergiftigen.’ Rapporten met inheemse kennis over giftige planten werden gebundeld en opgestuurd naar onder andere Londen. Om het Engelse deel van deze Vergifrapporten goed te kunnen bestuderen dook ze het archief van Kew Gardens in.

Onderzoek naar oude kleiminaturen

Andrés Martín García de la Cruz | Boston
Classics and Ancient Civilizations

Masterstudent Classics and Ancient Civilizations Andrés Martín García de la Cruz ging naar de Verenigde Staten voor onderzoek naar moderne kleiminaturen uit de collectie van het Museum of Fine Arts in Boston. Deze artefacten zijn afkomstig uit Noord-Soedan en tussen 1924 en 1932 opgegraven rondom de forten van Batn el-Hagar. Door archiefonderzoek, documentatie en laboratoriumonderzoek naar de artefacten kon Andrés Martín inzicht krijgen in het dagelijkse leven en de geloofsovertuigingen van de bewoners van deze vestingwerken.

‘Dankzij mijn samenwerking met museumexperts heb ik waardevolle kennis en ervaring opgedaan die mijn academische ontwikkeling hebben bevorderd. Na mijn terugkeer kreeg ik de kans om lezingen te geven in Basel en Leuven, waar ik de voorlopige resultaten van mijn onderzoek presenteerde.’

Stichting PraatErover! beloond met LUF-RAP

Voor jongvolwassenen kan het een hele uitdaging zijn om aan de bel te trekken bij psychische klachten en de juiste hulp te ontvangen.

Stichting PraatErover! zet zich in voor studentenwelzijn door gecertificeerde psychische hulpverleners direct op studentenverenigingen te plaatsen. De stichting heeft dit jaar de LUF Relatiebevorderende ActiviteitenPrijz (LUF RAP) gewonnen, vanwege hun inzet voor dit actuele thema. Het begon in oktober 2022

met de eerste counselor op L.V.V.S Augustinus. Komend jaar stelt PraatErover! deze dienst beschikbaar aan 16.000 studenten in Leiden. Dit zijn alle leden van de verenigingen verbonden aan de PKvV. Ook wordt er in 2024 uitgebreid naar de studentensteden Delft en Rotterdam. Het prijzengeld van 5000 euro

draagt bij aan de missie van PraatErover! om jongvolwassenen laagdrempelige, gratis psychologische hulpverlening te bieden zonder wachtlijnen. De stichting plaatst gecertificeerde psychische hulpverleners op studentenverenigingen, nu in Leiden en in de nabije toekomst door het gehele land.

Bijzondere nalatenschap

Dankzij een bijdrage van onder meer het LUF kon Riet Groenen in de jaren tachtig bijna een jaar naar Fiji om haar afstudeeronderzoek te doen naar fertiliteit en gezinsplanning.

Die ervaring heeft uiteindelijk geleid tot een functie bij de Verenigde Naties, waar ze zich de rest van haar carrière inzette voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor vrouwen, en het tegengaan van geweld tegen vrouwen. Na haar pensioen heeft ze samen met haar man het LUF opgenomen in hun testamenten, zodat in de toekomst jonge onderzoekers financiële ondersteuning krijgen bij hun onderzoek op het gebied van geweld tegen vrouwen. ‘Ik vond het waardevol om onderdeel te zijn van een beweging die echt verandering teweegbrengt’, zegt ze. ‘Daarom leek het mij mooi om studenten financieel te steunen bij hun onderzoek op dit onderwerp.’

Heeft u vragen over schenken of nalaten aan het LUF? U kunt terecht bij Liesbeth van Biezen via 071 527 6094 of e.van.biezen@luf.leidenuniv.nl.

‘Ik wil jonge onderzoekers dezelfde kans geven die ik vroeger kreeg’

Riet Groenen in haar studententijd in de jaren 80

DE TIJD VOORUIT

450 jaar Universiteit Leiden

In 2025 vieren we de 450ste verjaardag van de Universiteit Leiden, de oudste universiteit van Nederland. Dat laten we ook vanuit het LUF niet onopgemerkt voorbijgaan.

Al bijna 450 jaar daagt uw alma mater mensen uit om het beste uit zichzelf te halen. Om hun unieke talent in te zetten voor oplossingen die de hele samenleving ten goede komen. Dat gold voor de grote geesten van vroeger. En het geldt ook voor de talenten van vandaag en morgen.

Viert u het lustrum met ons mee?
Neem vast een kijkje op de Top 450-website van de universiteit:
top450.universiteitleiden.nl.

Hendrik Lorentz
Nobelprijswinnaar

Lenneke Alink
*Hoogleraar Forensische
Gezinspedagogiek*

Talent alleen is
niet genoeg

Naar de
campagnefilm >

Help mee meer projecten mogelijk te maken!

In deze nieuwsbrief vindt u een aantal bijzondere verhalen van studenten en onderzoekers die met een subsidie van het LUF hun ambities tot bloei laten komen. De verhalen vormen slechts een kleine greep uit het onderzoek, de projecten en de evenementen die de schenkers van het LUF mogelijk maken.

Wilt u ook bijdragen aan belangrijk wetenschappelijk onderzoek, innovatief onderwijs en de ontwikkeling van jong talent?
Kijk dan op www.luf.nl/geven.

HARTELIJK
DANK VOOR
UW STEUN!
WWW.LUF.NL

Leids Universiteits **Fonds**

www.luf.nl
info@luf.leidenuniv.nl
071 513 05 03
IBAN NL20 RABO 0330 1371 58